Boyun Eğdiren Reddiyye - 1

FITIR SADAKASININ PARA İLE VERİLMESİNİ CÂİZ GÖRENLERİ
BOYUN EĞDİREN REDDİYYE-1
Allâme İmâm Abdulazîz b. Abdillah b. Bâz
Çeviren: Hüseyin Cinisli

Hamd âlemlerin rabbi Allah'a aittir. Allah'ın salât ve selâmı, kulu ve rasûlü olan Muhammed'in, âilesinin ve bütün ashâbının üzerine olsun. Bunları ifade ettikten sonra, birçok kardeşimiz benden, fıtır sadakasını nakit para ile vermenin hükmünü sordular.
Buna dâir cevabım şudur:
Hanîf olan Dîn-i İslâm'ın en önemli rüknünün, Lâ ilâhe illallah ve Muhammedu'r-Rasûlullah şehâdeti olduğu ilim ve basîretten azıcık nasibi olan hiçbir müslümana gizli saklı değildir. Lâ ilâhe illallah şehâdetinin muktezası, Allah'tan başkasına ibâdet etmemek, bir tek O'na ibâdet etmek olduğu gibi, Muhammedu'r-Rasûlullah şehâdetinin muktezası da; Allah'a ancak, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in belirledikleriyle ibâdette bulunmaktır. Fıtır sadakası ise, müslümanların icmâsı ile ibâdettir. İbâdetlerde de asıl olan tevkîftir. O hâlde hakîm olan şerîat koyucudan –aleyhi salâvâtullahi ve selâmuhu- sâbit olmayan herhangi bir ibâdetle ibâdette bulunmak hiç kimseye câiz değildir. O şerîat koyucu ki, rabbi tebâreke ve te'âlâ onun hakkında şöyle buyurmuştur: «O hevâdan konuşmaz. Bu –başka bir şey değil- ancak kendisine vahyedilen bir vahiydir.» [Necm, 3-4] Kendisi de bu konuda şöyle buyurmuştur: «Kim bizim şu yolumuzda ondan olmayan bir şeyi ihdâs ederse, merduttur!» [Buhârî (2697), Müslim (1718)] «Kim bizim yolumuz üzere olmayan bir amel ile amel ederse, merduttur!» [Müslim (1718)] Rasûlullah salâvâtullahi ve selâmuhu aleyhi kendisinden sahîh olarak sâbit olmuş hadîslerde fıtır sadakasını, yiyecekten bir sa' veya hurmadan bir sa' veya arpadan bir sa' veya kuru üzümden bir sa' ya da ıkıttan bir sa' olarak beyân etmiştir.
Buhârî ve Müslim Abdullah b. 'Umer radıyallahu anhumâ'dan şöyle dediğini rivâyet ederler: 'Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem fıtır sadakasını, hurmadan bir sa' veya arpadan bir sa' veya kuru üzümden bir sa' ya da ıkıttan bir sa' olarak; müslümanlardan köleye ve hüre, erkeğe ve kadına, küçüğe ve büyüğe farz kılmıştır. Bu sadakanın insanlar bayram namazına çıkmadan önce edâ edilmesini emretmiştir.' [Buhârî (1503)] Ebû Sa'îd el-Hudrî radıyallahu anh de şöyle der: 'Bizler fıtır sadakasını Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında yiyecekten bir sa' veya hurmadan bir sa' veya arpadan bir sa' ya da kuru üzümden bir sa' olarak veririk.' Diğer rivâyette: 'Ikıttan bir sa' olarak' şeklindedir. [Buhârî (1506), Müslim (985)] Sıhhati üzere ittifak edilmiştir. İşte Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in fıtır sadakası hakkında sünneti budur! Bilindiği gibi, bu şerî' hükmün konulduğu ve fıtırın verildiği vakitte müslümanlar arasında, özellikle de Medîne toplumunda dinar ve dirhem –ki bunlar, o vakitler geçerli olan para birimleriydi- bulunmaktaydı. Ama Rasûl sallallahu aleyhi ve sellem bu para birimlerini zikretmedi! Eğer fıtır sadakası olarak bu ikisinden biri geçerli olsaydı, bunu peygamberimiz salavâtullahi ve selâmuhu aleyhi mutlaka açıklardı. Çünkü ihtiyaç vaktinde beyânı

te'hîr etmek câiz değildir. Eğer bunu yapmış olsaydı, ashâbı radıyallahu anhum bunu mutlaka naklederlerdi. Bilinen otlak hayvanlarının zekâtı hususunda vârid olanlar, verilmesi vâcib olanın olmaması şartına bağlıdır ve hakkında vârid olduğu şeye hastır. Daha önce de geçtiği gibi, ibâdetlerde asıl olan tevkîfîliktir. Ayrıca Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ashâbından fıtır sadakasını nakit olarak veren hiç kimseyi bilmiyoruz. Halbuki onlar, insanlar içinde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetini en iyi bilenler ve onunla amel etme hususunda en hırslı olanlardır. Eğer onlardan birinden böyle bir şey vâki olsaydı, başkalarının şerî' işlere taalluk eden sözleri ve fiilleri nasıl nakledildiyse, aynı şekilde onlardan da mutlaka nakledilirdi. Allah subhânehu şöyle buyurmuştur: «Sizin için Allah'ın Rasûlünde güzel bir örneklik vardır.» [Ahzâb, 21] Yine şöyle buyurur: «Muhâcir ve ensârdan öne geçen ilkler ile onlara ihsân ile tâbi olanlar var ya, Allah onlardan râzı olmuştur, onlar da Allah'tan râzı olmuşlardır. Onlar için içinde ebediyen kalmak üzere zemininden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte budur, büyük başarı!» [Tevbe, 100]

Zikrettiğimiz bu hususlar ile hak sâhibi için şu açığa çıkmış oldu: Fıtır sadakasını nakit para ile vermek câiz değildir ve böyle veren kişinin fıtır sadakası geçerli olmaz. Çünkü bu, zikredilen şerî' delîllere aykırıdır.

Allah'tan bizi ve bütün müslümanları, dîninde fıkıh sahibi olmaya, onun üzerinde sâbit kalmaya ve şerîatına muhâlif her şeyden sakınmaya muvaffak kılmasını dilerim. Şüphesiz O, cevvâd ve kerîmdir. Allah'ın salât ve selâmı, peygamberimizin, âlinin ve ashâbının üzerine olsun.

[Mecmûu' Fetâvâ (14/208 ve devamı)]